

OBĚŽNÍK

České katolické misie

Ročník XIV

P a ř í ž

Číslo 3

velikonoce 1983

O Duchu, dechu a duši

A hned ho Duch vyvedl na poušť. Byl na poušti čtyřicet dní a byl pokoušen od satana.

(Mk 1,12.13)

Poněkud mysteriózně znějící slovo "duch" je prastarý výraz a označuje ve všech jazycích jak helenistického tak židovsko-křesťanského civilizačního okruhu v přírodě odpozorovanou skutečnost; česká skupina výrazů *duch - dech - duše - dmychat* a podobně dobře vystihují podobný souhrn biblických výrazů s kořenem v hebrejském výrazu *ruah*. Ten znamená všeobecně nejdříve pohyb vzdušných mas. Pro starověkého člověka v něm bylo něco tajemně pozoruhodného: "něco" se hýbá, a přitom zůstává neviditelným, takže "to" nelze nijak kontrolovat nebo ovládat - a přece to může být síla, která vyvrací stromy, boří domy nebo potápí lodi s bezmocnými námořníky (Ez 13,13). Dech živých bytostí má očitě cosi společného s tímto pohybem neviditelných mas, které jsou navíc v úzkém spojení s životem: každá živá bytost a jmenovitě člověk žije, dokud dýchají. Jakmile

se dýchací pohyb zastaví, mizí z těla život a člověk je mrtvou bytostí. Bez dechu nelze žít - stejně jako nemůže žít člověk bez Boha (neviditelného podobně, jako dech). Obojí spolu tedy souvisí a obojí zůstává neviditelným, nepostižitelným. Obojí - Duch i Bůh, jsou podstatné pro lidský život a sídlí v samém jádru bytosti, aniž bychom mohli přesně určit místo, ve kterém sídlí.

Z toho je hned vidět, že duch, který "vodil Ježíše po poušti" nebyl ničím viditelným nebo pro Ježíše postižitelným, ale že to bylo nejvnitřnější nutkání, vyvěrající z jeho nitra, podobně jako přítomnost satanova, označovaného v Písmu svatém často výrazy "nečistý duch" nebo "zlý duch". A Ježíšovo nitro se tedy stalo místem střetnutí sil dobra a zla, jak to známe velmi dobře všichni z naší osobní zkušenosti. Ježíš byl tedy pokoušen stejně jako my - byl jako my opravdovým člověkem. Kdyby to nestálo v Novém Zákoně, ve třech evangeliích, jistě by se to žádný dnešní křesťan neopovážil vymyslet! K jeho nitru mělo přístup nejen dobro, síla Boží, ale také síla zla, a jako každý člověk, i Ježíš se musel svobodně rozhodnout. I jeho svoboda je svobodou ohroženou otroctvím hříchu, podobně jako od doby Adama a Evy svoboda všech lidí. Ježíš s námi sdílí tuto lidskou velikost a zároveň lidskou bídu. I on zakusil, co znamená přítomnost pokušení, z něj plynoucího utrpení v lidském životě, a jak vysoká je cena každého skutečného rozhodnutí proti zlu, to jest pro Boha v lidském životě.

... Podobal se nám ve všem
možném, vyjma hříchu

(Žd 4,15)

T i c h o

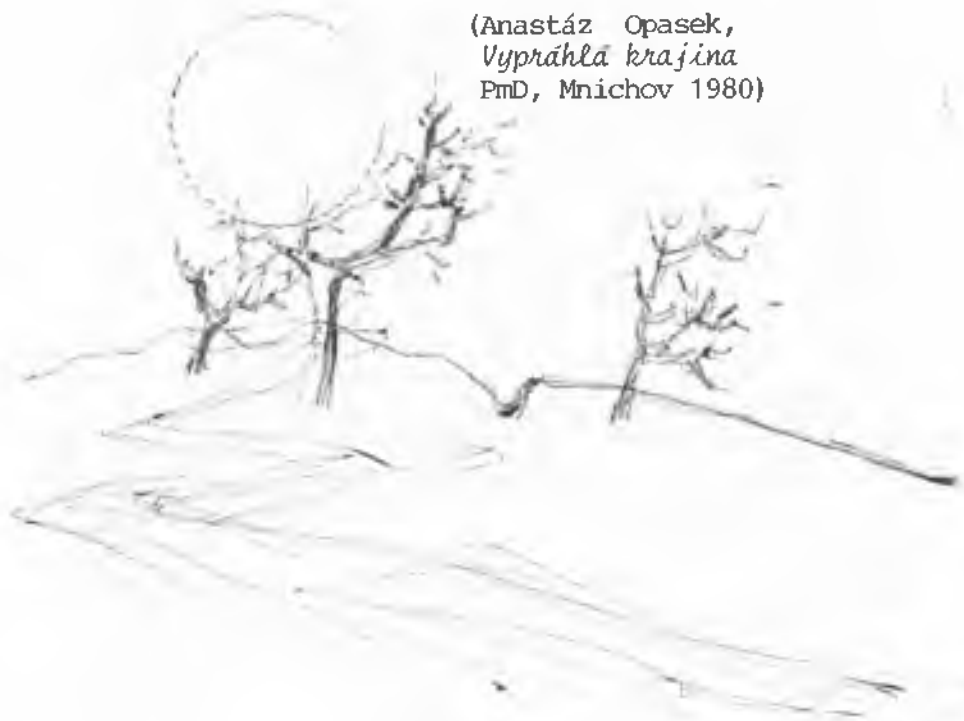
Do jednoho paprsku
sloučím tříšť
ustaraného dne, jenž všude bolí

hodina,
kdy dozrává myšlenka
a slovo dostane konečný tvar

jeho závojem
proniká krása,
která neumírá

jen hodina ticha
přináší milost
k čekání na Pána

(Anastáz Opasek,
Vypráhlá krajina
PmD, Mnichov 1980)

ČETLI JSME KNIHU

(Zdeněk Kalista, *Tvář baroka*, vydala edice ARKYŘ, Mnichov 1982)

Pro představu panovníka v baroku je příznačná její tuhá vázanost s představou *ceremoniálu*. Ceremoniál se ovšem uplatňoval už dávno v tzv. středověku a korunovační řády z té doby dochované dokládají tu jeho přítomnost stejně jako podrobně vypracované řády rytířské, předpisy cechovních shromáždění a dlouhá řada dokumentů dalších. Ale toho důrazu jako v baroku ceremoniál ve společnosti evropské doby románské a gotiky přece jen nedosáhl, a zejména zasáhlo jeho působení osobu panovníkovu. Pokud jedná jako vladař, nemůže se panovník regulím ceremoniálu takřka vůbec vymknout. I věci, které v životě obyčejného občana probíhají takřka mimoděčně, aniž by vyžadovaly nějakou jeho zvláštní pozornost či pozornost jeho okolí, nabývají ve spojitosti s ním po jednou nemalé důležitosti. Vstává-li ráno, je obklopen okamžitě řadou lidí, kteří ho podle přesně určeného řádu oblékají, přichází jeho holič, kadeřník a zase v náležitém ceremoniálním rituálu upravuje jeho vzezření; zasedá-li ke stolu, aby posnídal, je jeho snídaně opět určována pevným výběrem obsluhujících osob a jejich úkolů, stejně jako při přesnídávkce i při obědě atd. Ještě více než v tomto aspoň polosoukromém životě uplatňuje se princip ceremoniálu tam, kde král vystupuje ve své královské majestátnosti na veřejnost. Historické zápisy doby barokní vyprávějí o spoustě případů, kdy spory o ceremoniál, třeba při přijetí cizích diplomatických zástupců, vedly ke konfliktům velmi vážného rázu, pro něž dnešní člověk nemá než nejvyšš shovívavý úsměv.

Není však vhodné sledovat tyto ceremoniální spory jen s povýšeným pohledem moudřejších. Ve skutečnosti stojí za nimi otázky a zjevy vážnějšího rázu, než by se snad na první pohled zdálo. Ceremoniál jako takový představuje lidskou snahu dodat jistému gestu jisté nadčasové platnosti, vytrhnout je z kontextu dějových jednotlivin a povznést je k jakémusi zrcadlu věčnosti, jež, opětuji totéž v stále stejné podobě, činila by je jaksi věčným, dodávala by jeho nositeli zdání existence, jež se sice navenek obměňuje, ale ve skutečnosti trvá.

Ceremoniál jakoby prodlužoval jistý moment, jistou chvíli, jistý pohyb, činí je ve stálém opakování věčnými. Barokní člověk vychází v něm vstříc své touze po Věčnosti a po Nekonečnu, a svého panovníka vědomě či nevědomky tím vyjímá z kontextu přítomnosti a přibližuje představě Boha nebo aspoň nadpřirozeného světa.

Zajímavosti z domova i ze světa

Reakce na biskupské svěcení *Msgr. Jaroslava Škarvady* v oficiálním československém tisku byla velmi podrážděná, mezi jiným zřejmě proto, že *Msgr. Škarvada* je titulárním biskupem litomyšlským, čímž je naznačena jeho příslušnost do země a také do její biskupské konference. Sv. Otec je v článku *Rudého Práva* nazýván jen "Wojtylou" a celá akce je označena za provokaci (!).

Osobní dopis - zřejmě k situaci katolické církve v Československu - poslal Jan-Pavel II. pražskému arcibiskupovi, kardinálu Tomáškoví. Přesný obsah není zatím znám, ale zřejmě jde o povzbuzení pana kardinála a těch křesťanů (zvláště mladší generace), kteří v naší zemi v poslední době za velkých osobních obětí hájí lidskou důstojnost a svobodu svědomí ve všech konkrétních formách jejího projevu.

Časopis Chrétiens de l'Est (organizace Eglise en Détresse, jejíž podpora umožňuje existenci České Katolické Misie v Paříži - mimo jiné) věnoval své poslední loňské číslo (n. 36) naší zemi. Pod titulem *TCHÉCOSLOVAQUIE, une Eglise sans printemps ...* přináší celou řadu známých

i neznámých dokumentů o situaci křesťanů u nás doma, proložených krátkými komentáři.

K dostání na adrese České Katolické Misie.

Sv. Otec Jan Pavel II. přijal hned po svém návratu z cesty po střeadoamerických státech (která snad byla jeho prozatím nejnesnadnější cestou) varšavského arcibiskupa a polského primase, *kardinála J. Glempa*. Zřejmě šlo o blížící se návštěvu sv. Otce v Polsku, kde v současné době začínají "normalizační" čistky a politické procesy v rámci zúčtování s poraženou odborovou organizací "Solidarność". Lze si snadno představit, co která ze zúčastněných stran tohoto podniku očekává jako podporu svého stanoviska, takže nebude snadné cestu uskutečnit, aniž by se tím podpořila represivní politika současné polské vojenské junty u moci.

Několik čísel ze statistik o uprchlících v Rakousku, které je pro nás už po léta testem celkové situace ve střední a východní Evropě:

podle úředních pramenů z *prosince 1982* pečovalo Rakousko v této době o celkem 9.194 politických uprchlíků, oproti 26.419 v době před rokem (s mimořádným přílivem Poláků po tehdejší vojenské zásahu proti nezávislým odborům). V uvedeném letošním počtu je také 1.874 *československých občanů*, což je nejvíce od posrpnové vlny v letech 1968/69! Nejvíce je tam stále ještě Poláků (přes 5.000), zatímco Maďarů je 792 a Rumunů 748.

Rakušané počítají s tím, že z nich celkem za minulý rok v Rakousku zůstane mezi 4 - 5 tisíci, ostatní že budou moci vyemigrovat do zámoří.

Z Kanady se ovšem mezitím dovídáme, že v důsledku hospodářské situace v zemi tato země přijme letos celkem jen 12.000 nových uprchlíků, hlavně odborníků, o které jeví zájem průmyslníci v zemi. Podobná je situace v Austrálii, kde je však stanovená kvóta přece jen podstatně vyšší: 31.000 nových. Také Nový Zéland přijme blíže neurčený počet uprchlíků, přednostně z uprchlických táborů.

V Rakousku je ve známých táborech (*Traiskirchen, Bad Kreuzen, Thalham, Vorderbrühl a Reichenau*) jen celkem 1.766 nových uprchlíků - ostatní jsou rozmístěni po celé zemi, hlavně v hostincích a penzionech.

Lze pochopit, proč tedy některé země, jmenovitě Itálie, prakticky nedávají nově příchozím na vybranou a nutí je k životu v uprchlických táborech: zmenšuje to

riziko, že by dotyční chtěli (a hlavně mohli) zůstat v zemi a zvyšuje to pravděpodobnost, že nakonec vycestují do tradičních přistěhovaleckých zemí v zámoří...

V loňském roce z Rakouska odcestovaly do zámoří tyto počty uprchlíků: USA - 5.833, Kanada - 3.971, Austrálie - 4.012, Jihoafrická Unie - 1.906; Švýcarsko-1.061, NSR - 740 atd.

Opravdová černá serie pokračuje - po panu *Ing Ladislavovi Husákově*, který náhle zemřel 3. února ve Winterthuru, nás opustil také *Msgr J. Sychra*, po dlouhé a těžké chorobě v Římě, dne 26. února tr.

Letošní schůze našeho náboženského střediska VĚLHRAD se letos bude konat ve dnech 22. a 23. srpna ve Veroně a po ní proběhne symposium Křesťanské Akademie o sv. *Vojtěchovi*, který tam byl právě před 1.000 lety vysvěcen na biskupa - prvního biskupa české krve na pražském stolci. Symposium je velmi dobře připraveno (*Msgr Polc*, *Dr. Karel Skalický* atd) a proto Vás už teď zveme k účasti na něm, pokud je Vám to jen trochu možné!

Letos připadne tradiční pouť ke sv. Metoději do Ellwangen na 2. a 3. července. Hlavní bohoslužby budou tentokrát pontifikální a představí se nám při nich jako biskup nám dobře známý *Msgr Škarvada*, kterého jsme také už pozvali k nám do Paříže, ale datum zatím nemohlo být přesně stanoveno. Jakmile se tak stane, ihned vám to oznámíme - prozatím snad ale bude možno uvažovat o naší případné účasti na pouti v Ellwangen!

... a pokud máte zájem o dění v českém prostředí ve Francii i o situaci u nás doma, můžete se o tom nejnovějším informovat pravidelně každý týden:

RND 88,1MHz VYSÍLÁ V 19.30 HOD
DVAKRÁT TYDNE:

V PONDĚLÍ ČESKY
V PÁTEK SLOVENSKY

zkuste si nás někdy poslechnout!

V březnu a dubnu si připomínáme

- 2.3. 1458 byl zvolen českým králem Jiří z Poděbrad, zvaný též "husitský král", poslední král české krve. Složitá osobnost v nesnadných poměrech... česká historiografie jakoby se mu trochu vyhýbala
- 4.3. 1850 se narodil myslitel a první československý president, Tomáš Garrigue Masaryk
- 10.3. 1948 zahynul tragicky Jan Masaryk
- 14.3. 1883 zemřel v Londýně nejznámější představitel moderního ateismu, Karl Marx
- 16.3. 1553 zemřel V. Hájek z Libočan, kněz a kronikář
- 20.3. 1393 byl shozen s Karlova mostu do Vltavy Jan Nepomucký, jehož socha je neodmyslitelná od české krajiny
- 21.3. 1968 odstoupil J. Plojhar a s ním celý výbor tehdejšího "Mírového hnutí katolického duchovenstva". Do čela nově ustaveného výboru nové kněžské organizace se dostal tehdejší pražský administrátor, biskup F. Tomášek
- 22.3. 1808 zemřel nakladatel a novinář V. M. Kramerius
- 25.3. 1053 zemřel sázavský opat Prokop, jeden z prvních oficiálně kanonizovaných světců katolické církve
- 25.3. 1833 zemřel A. Klár, zakladatel pražského Klárova ústavu pro slepce
- 26.3. 1698 se narodil P. Diviš, český vynálezce bleskosvodu
- 1.4. 1983 Velký pátek - podle tradičního počítání let od Kristova narození připadá na tento den výročí 1.500 let od umučení a smrti Ježíše z Nazareta, podle křesťanské víry Spasitele všech lidí, Syna Božího
Toto výročí je důvodem vyhlášení letošního Milostivého léta sv. Otcem Janem-Pavlem II.
- 1.4. 1943 zemřel v Dachau Frant. Vaněk, spisovatel a homiletik
- 2.4. 1968 zemřel dr. Josef Cibulka, církevní historik
- 4.4. 1968 byl zavražděn v Memphis/USA pastor Martin Luther King, velký průkopník nenásilné cesty boje za práva amerických černochů
- 11.4. 1968 zemřel dr. J. Vašica, literární kritik baroka

- 5.4. 1848 vyšlo první číslo "Národních novin" Karla Havlíčka Borovského
- 7.4. 1348 byla založena v Praze Karlem IV. univerzita, která dnes nese jeho jméno
- 16.4. 1863 se narodil malíř Ludvík Kuba
- 20.4. 1978 v New Yorku zemřel F. Peroutka, český novinář
- 23.4. 1878 zemřel v Paříži malíř J. Čermák
- 23.4. 1908 se narodil v Hronově spisovatel E. Hostovský
- 27.4. 1918 zemřel Jan Preisler, malíř
- 29.4. 1973 zemřel Jacques Maritain, filosof a člen kongregace "Petits Frères des Pauvres", výrazná osobnost neotomismu
- 29.4. 1883 se narodil Jaroslav Hašek, člověk pohnutých životních osudů a humoristický spisovatel, který se proslavil především postavou svého literárního hrdiny, "dobrého vojáka Švejka"
- 30.4. 1883 zemřel E. Manet, malíř-předchůdce impresionistů

Jan Čep, O velikonoční naději a radosti

Budoucí osudy křesťanstva a celého lidstva se začaly rozvíjet, ba byly už v jistém smyslu uskutečněny toho prvního velikonočního rána, kdy se nakláněli dva neznámí galilejští rybáři nad prázdným hrobem toho, který byl dva dny předtím popraven jako zločinec. Nikdo o tom neměl v té chvíli tušení; politikové a vojevůdci impéria osnovali dále své plány, bohatí se chystali do lázně a otroci usedali k žernovům; filosofové hledali rozluštění lidské hádanky v spekulacích ducha nebo v temných silách přírody. Za úzkými obzory známého světa kypěla nerozeznatelná

10
massa neznámých světadílů, složená z jednotlivých lidských tváří, myslí a srdcí, a všechny už byly spjaty neviditelnou sítí vztahů s oním jediným místem ve vesmíru, na kterém byl zlomen osten smrti, pro všechny minulé, přítomné a budoucí, na věky věků.

Naše radost dnes je přitlumena, rocho slávy je serváno. Nic však nemůže zabránit vodám, aby se znovu nedávaly v svůj prudký běh, a pupenům, aby se nenalévaly novým životem. Tím méně může kdo udusit naši naději vnitřní, i když se nerozezvučí hlaholem zvonů, i když třeba dveře chrámů zůstanou zavřeny.

... ..
Vladaři noci si mohou ještě myslet, že zástup, kterému vnutili své barvy, pracuje na jejich babylonských stavbách. Jednoho dne však zpozorují s hrůzou, že jsou obklopeni bratrským společenstvím lidí, kteří už dávno nemluví jejich jazykem, jejich tvrdým jazykem nenávisti a smrti. Oheň, který doutnal v podzemí, zahoří na jejich hlavách jako živá pochodeň.

Úvaha, stará bezmála 30 let ...

Uveřejňujeme ji zde v návaznosti na přednášku pana Pešky o osudech českých spisovatelů po r. 1948 a o informacích, které k tomuto tématu nasbíral právě vyšlý "Slovník českých spisovatelů".

Jan Čep mezi ně nejen patřil - on byl v mnohém přímo příkladem, názornou ukázkou toho, co prožíval obrovský počet jeho kolegů a přátel, vládnoucích perem jako on.

I VY MŮŽETE ÚČINNĚ POMOCI

Náš fond solidarity, který existuje už déle, než jeden rok a který chce pohát všem těm, kdo podle slov *Jana Čepa*

**"UŽ NEMLUVÍ JEJICH TVRDÝM JAZYKEM SMRTI
A NENÁVISTI..."**

- tento fond potřebuje vaši pomoc, má-li sám dále pomáhat !!!

Přesná čísla nám sice už dávno unikají - každý se nám nesvěřuje s tím co udělal a kolik vydal.

Ale zhruba lze říci, že za období listopad 1981 -
březen 1983

se sešlo (a tudíž bylo ihned použito) zhruba 48.000,-F
Bylo rozesláno na 500 (!) zásilek všeho druhu,
takže náš fond potřebuje nutně další prostředky
než rozešleme balíky k velikonočním.

POMOZTE NÁM!

Už na str. 7 mluvíme o "černé sérii" v našem exilu;
také naše francouzské společenství Čechů nebylo ušetře-
no:

7. února vykonal otec Kolář pohřební obřady za
pana Zouhara, dlouholetého a velmi věrného
návštěvníka našich českých bohoslužeb.
21. února byla pohřbena v Nice paní *Anna Verliac*
roz. Jílková (+ 18. února ve věku 77 let)
8. března byla na hřbitově Montparnasse pochována
nám všem dobře známá *paní Dr. H. Hornychová*,
po pohřebních obřadech, které v kostele
St-Honoré-d'Eylau vykonal otec Kolář.

Paní Dr. Hornychová je vlastně první z
generace "posrpnových", kdo ve věku pouhých
48 let opouští naši českou křesťanskou obec.

Její manžel, nám všem blízký *Dr. A. Hornych*, nám zaslal
následující poděkování:

*Byl jsem upřímně dojat hlubokou účastí všech těch,
kteří mně vyjádřili soustrast nad úmrtím mé milované
manželky při pohřebním obřadu a nebo mimo něj a rád
bych jim z hloubi srdce poděkoval.*

*Mé vděčné díky patří všem těm, kteří přispěli boha-
tou květinovou výzdobou ke zkrášlení posledního louče-
ní a snažili se svou účastí zmírniti náš zármutek a
naše náhlé osamocení. Konečně má hluboká vděčnost
patří otci Petru Kolářovi a otci Stéphanovi za vzácné
provedení posledního rozloučení.*

Dr. Antonín Hornych vr

Náš program:

Mše sv.: Každou *první* a *třetí* sobotu v měsíci ve čtvrt na šest večer, tj v 17.15 hod v kapli domu
CENTRE SEVRES, 35, rue de Sevres
75006 PARIS (metro Sevres-Babylone)

→ BUĎTE DOCHVILNÍ - NERUŠTE OSTATNÍ POZDNÍM PŘÍCHODEM !

Po mši sv.: Pravidelná setkání v sále č. 5 v přízemí téže budovy s kulturně-náboženským programem.

Na duben a květen jsme připravili:

2. DUBNA - BÍLÁ SOBOTA:

- p ř e s n ě v 18 HOD 00 začátek obřadů Bílé soboty, které zakončíme našim tradičním českým *Vzkříšením*
- po obřadech na závěr malý aperitiv

16. dubna - přednáška *pana Pešky* o průkopníkovi slavistiky ve Francii, Louis-u Léger-ovi, původně plánovaná na 19. února a přeložená pro přednášku o spisovatelích po únoru 1948

7. května- program zatím nemohl být přesně stanoven a bude upřesněn jednak rádiem Notre-Dame, jednak v dalším čísle "Oběžníku"

21. května-
NAŠ TRADIČNÍ PŘEDPRÁZDNINOVÝ
PRODEJ KNIH, GRAMODESEK ATD

"OBĚŽNÍK" - Circulaire, bulletin de la Mission Catholique Tchèque de la région parisienne

Certificat d'inscription n. 52316

Périodique paraissant 6 fois par an, abonnement 15,- FF

Editeur responsable: P. Petr *K o l á ř S J* 35, rue de Sevres 75006 PARIS
tél. 544-58-91

Les abonnements par chèque à l'adresse:

MISSION CATHOLIQUE TCHÈQUE, CCP 201 38 63 M Paris